

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 23/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudítša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Peružek, s. r. o., Hollého 20/57, Hlohovec, IČO 47 256 371, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Peružek, Podzámska 41/A, Hlohovec, proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 8 Er 530/2014 zo 4. mája 2018, uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3 CoE 48/2019 z 8. júla 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Oboer 7/2022 z 28. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 Er 530/2014 zo 4. mája 2018 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 CoE 48/2019 z 8. júla 2019 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Oboer 7/2022 z 28. septembra 2022 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“; spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutia zrušil, vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bola exekučným titulom (trestným rozsudkom) uložená povinnosť zaplatiť sumu 72 324,40 eur s príslušenstvom, ktorej sa

oprávnení v 1. až 3. rade domáhajú v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 Er 530/2014. Samotné exekučné konanie začalo doručením návrhu oprávnených na vykonanie exekúcie súdnej exekútorke 19. mája 2014. Okresný súd napadnutým uznesením zo 4. mája 2018 (vydaným sudkyňou) zamietol sťažnosť sťažovateľa (výrok I) a jeho manželky (výrok II) proti uzneseniu okresného súdu z 28. februára 2018 (vydanému vyšším súdnym úradníkom), ktorým okresný súd zamietol námietky sťažovateľa (povinného) proti exekučnému príkazu o zriadení exekučného záložného práva ako nedôvodné (výrok I) a vyhovel námietkam sťažovateľa (povinného) proti ďalším trovám exekúcie (výrok II). Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré krajský súd uznesením z 8. júla 2019 odmietol podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) s odôvodením, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. októbra 2019. Dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu najvyšší súd uznesením z 28. septembra 2022 právoplatným 12. októbra 2022 odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že došlo k porušeniu ním označených práv „v rámci poverenia na výkon exekúcie v celkovej výške 70 324,40 Eur, nakoľko súdy nepreverili zápisnicu o výsluchu poškodených ako svedkov z trestného konania a napriek rozsudku Špecializovaného trestného súdu SR a uzneseniu Najvyššieho súdu SR umožnili, aby opravnými v exekučnom konaní boli aj oprávnený v II. rade a oprávnený v III. rade. Na základe vyššie uvedeného a pripojených dôkazov došlo v konaní pred súdom prvej inštancie, odvolacím a dovolacím súdom k niekoľkonásobnému porušeniu procesných práv povinného.“. Následne, poukazujúc na judikatúru najvyššieho súdu, ktorá vychádza z judikatúry ústavného súdu o dostatočnom odôvodnení ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, sťažovateľ dospel k záveru, že v jeho veci „došlo k nepreskúmateľnému a neodôvodnenému rozhodnutiu, z ktorého nie je zrejmé, ktoré argumenty najvyšší súd, odvolací súd ako aj súd prvej inštancie považoval za dostatočné na vydanie rozhodnutia a v podstate len odvolací ako aj najvyšší súd nekriticky prevzali odôvodnenie súdu prvej inštancie.“.

4. Porušenie práv zo strany všeobecných súdov dosiahlo intenzitu hlbokého zásahu do viery sťažovateľa na spravodlivé a férové konanie a otriaslo jeho vierou v spravodlivosť do takej miery, že požaduje finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho v petite ústavnej sťažnosti označených práv napadnutými rozhodnutiami, s ktorých závermi nesúhlasí a vyčíta im, že sú nepreskúmateľné a neodôvodnené.

6. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

7. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012)].

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu z 28. septembra 2022:

8. Z judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017) vyplýva, že otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú. Postup súdu v súlade so zákonom preto ani nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia práva sťažovateľa.

9. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, ako aj vytvárať určitý procesný filter zabráňujúci neúmernej litigačnej záťaži najvyššieho súdu v prípade, ak vec *prima facie* nedosahuje intenzitu odôvodňujúcu zásah z pozície dovolacieho súdu, pričom vzhľadom na ich jednoznačné vyjadrenie dotknuté osoby musia počítat' s tým, že tieto pravidlá budú aplikované.

10. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na to, že «*novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 2/2017“)* nadobudlo dňa 1. apríla 2017 účinnosť novelizované ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, podľa ktorého dovolanie proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné. Prechodné ustanovenie § 243h ods. 1 síce určilo pravidlo, že ak ust. § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, avšak vo vzťahu k opravným konaniam, teda aj k dovolaciemu konaniu, žiadne pravidlo neurčilo. V posudzovanej veci dovolaním povinného bolo napadnuté uznesenie odvolacieho súdu vydané dňa 8. júla 2019, teda bolo vydané už za účinnosti ustanovenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení novelizovanom zákonom č. 2/2017, ktoré vylučuje prípustnosť dovolania proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní. Dovolanie povinného (podané dňa 30. decembra 2019 na poštovú prepravu) bolo potom rovnako podané už za účinnosti novelizovaného znenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku. Vo vzťahu k riešeniu otázky aplikácie ustanovenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017 na dovolacie konanie zaujal najvyšší súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napríklad uznesenia sp. zn. 8ECdo/17/2017, 3ECdo/16/2017, 5Oboer/25/2018, 20boer/13/2018 a 6ECdo/15/2017) záver o potrebe použitia princípu okamžitej aplikability uvedenej právnej normy. Uvedený záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uzneseniach sp. zn. II. ÚS 185/2018, III. ÚS 276/2018 a I. ÚS 281/2018 a náleze sp. zn.

I. ÚS 259/2018. Vzhľadom na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané a dovolacie konanie bolo začaté už za účinnosti zákonom č. 2/2017 novelizovaného Exekučného poriadku, prípustnosť dovolania povinného podaného proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní je vylúčená podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku.».

11. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

13. Ústavný súd uzatvára, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval, pretože ním nemohlo byť porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri predbežnom prerokovaní preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením krajského súdu z 8. júla 2019:

14. Podľa § 9a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení účinnom do 1. apríla 2017 ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

15. Podľa § 255 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa. Podľa § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku na náhradu trov konania, n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia. Podľa § 386 písm. c) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

16. Aplikujúc už uvedenú zákonnú úpravu na vec sťažovateľa, krajský súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že proti uzneseniu, ktorým sa zamietla sťažnosť sťažovateľa (proti uzneseniu okresného súdu zo 4. mája 2018 vydanému sudkyňou), nie je odvolanie prípustné, *ergo* je splnená zákonom ustanovená podmienka na vydanie rozhodnutia, ktorým odvolací súd odmietne odvolanie podľa § 386 písm. c) CSP.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k ústavne konformnému záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením okresného súdu zo 4. mája 2018:

18. Sumarizujúc už uvedené, je zjavné, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu vydanému sudkyňou nemal sťažovateľ k dispozícii žiadny riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok.

19. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

20. Ústavný súd konštatuje, že ustanovenie o lehote na podanie ústavnej sťažnosti je ustanovením kogentným, to znamená, že ústavný súd nemôže zmeškanie tejto lehoty odpustiť alebo ju predĺžiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 481/2011).

21. Sťažovateľ sa vyslovenia porušenia svojich ústavných práv dožadoval vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. mája 2018 (vo výroku I týkajúcom sa sťažovateľa). Posledný deň lehoty na podanie ústavnej sťažnosti bol teda 11. júl 2018. Sťažovateľ však ústavnú sťažnosť podal až 12. decembra 2022, t. j. viac ako štyri roky po uplynutí lehoty na jej podanie.

22. Sťažovateľ si pravdepodobne včasnosť podania ústavnej sťažnosti odvodil od právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu (12. októbra 2022), ktorým bolo rozhodnuté o dovolaní. Avšak u sťažovateľa nejde o situáciu predvídanú § 124 zákona o ústavnom súde, keďže v jeho prípade právny poriadok (Exekučný poriadok) vylučoval podanie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný

a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti na ústavnom súde možné prihliadať.

23. Ústavný súd musí konštatovať, že sťažovateľ bol oprávnený ochranu svojich práv uplatniť ústavnou sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu priamo proti právoplatnému uzneseniu okresného súdu zo 4. mája 2018, samozrejme, v lehote predpokladanej § 124 prvou vetou zákona o ústavnom súde, plynúcej od nadobudnutia právoplatnosti predmetného uznesenia.

24. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola podaná v tejto časti oneskorene, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní uznesením odmietol.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu